

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-627/12-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a mateřská škola Lipoltice, okres Pardubice
Sídlo:	Lipoltice 46, 533 64 Lipoltice
IČO:	70 189 081
Identifikátor:	600 096 441
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Vladimírou Nalezinkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Lipoltice
Místo inspekční činnosti:	Lipoltice 46, 533 64 Lipoltice
Termín inspekční činnosti:	22. a 23. březen 2012

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zejména

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školními vzdělávacími programy pro předškolní a základní vzdělávání
- zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- zjišťování a hodnocení souladu školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání s právními předpisy, včetně souladu školních vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy.

Aktuální stav školy

Základní škola a mateřská škola Lipoltice, okres Pardubice (dále škola) sídlí spolu se školní družinou a školní jídelnou přibližně uprostřed obce, ve společném areálu.

Mateřská škola je jednotřídní, s celodenním provozem. Kapacita 25 dětí byla v posledních třech letech plně využita, zřizovatel opakovaně povolil výjimku z nejvyššího počtu dětí. V době inspekční činnosti bylo mezi zapsanými deset dětí navštěvujících mateřskou školu poslední rok před vstupem do základní školy, jedno z nich má odklad povinné školní docházky. Úplata za předškolní vzdělávání činí 230 Kč měsíčně. Výchovně vzdělávací proces je realizován podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Poznáváme svět“ (ŠVP PV).

V základní škole se aktuálně ve dvou třídách vzdělává celkem 26 žáků 1. – 5. ročníku. Společně jsou vyučováni žáci 1. ročníku se čtvrtým a pátým a 2. ročníku se třetím. Od září 2009 se počet žáků pomalu zvyšuje, kapacita školy je nyní využita z 52 %. Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Cesta za poznáním“ (ŠVP ZV). Školní družina s kapacitou 25 žáků byla zřízena k 1. září 2009. V letošním školním roce je do jednoho oddělení přihlášeno 24 žáků. Zájmové vzdělávání probíhá dle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu.

Škola nevykazuje žádné dítě ani žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pedagogický sbor tvoří celkem šest vyučujících. Předškolní vzdělávání zajišťují dvě pedagogické pracovnice s plnými pracovními úvazky, jedna bez odborné kvalifikace. V základní škole vyučují čtyři učitelky, z toho dvě mají odpovídající vzdělání pro výuku na 1. stupni. Dvě nekvalifikované pracují pouze na částečný úvazek. Míra kvalifikovanosti činí 50 %.

V uplynulém období byla v základní škole realizována dílčí obnova materiálního vybavení (např. nábytek, interaktivní tabule), v mateřské škole byla zakoupena nová lehátka pro odpočinek dětí. Školní zahrada byla doplněna různými herními prvky, k jejichž úhradě zřizovatel využil financí z dotačního fondu.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola nabízí všeobecné zaměření edukačního procesu, orientuje se na klientelu místní a z blízkého okolí. Ke spokojenosti zájemců o vzdělávání přispívá klidné prostředí obce, rodinná atmosféra školy a široká paleta mimoškolních aktivit. Svoji činnost prezentuje v místním zpravodaji a na vlastních, obsáhlých, velmi pěkně zpracovaných internetových stránkách www.zslipoltice.comehere.cz, které jsou však obtížněji dohledatelné (jen přes web obce) a nepřinášejí žádné informace o mateřské škole. Při přijímání dětí ke vzdělávání jsou dodržována platná zákonná ustanovení. Pro letošní školní rok ředitelka školy v sedmi případech rozhodla o nepřijetí k předškolnímu vzdělávání, a to na základě stanovených kritérií.

V mateřské škole vzdělávací nabídku danou ŠVP PV rozšiřují kroužek hry na zobcovou flétnu, divadelní představení, výlety, akce pro rodiče s dětmi apod. Část těchto aktivit je organizovaná společně se základní školou. Kontakty dětí se žáky přispívají k jejich bezproblémovému přechodu na vyšší stupeň vzdělávání. Všechny realizované činnosti přispívají k utváření základů funkčních gramotností a klíčových kompetencí, jejich vyváženost se však ve vzdělávacím procesu vytrácí. Důvodem je nedostatečné

rozpracování vzdělávacího obsahu. Naplňovány jsou zejména kompetence k učení a komunikativní.

V průběhu spontánních činností děti využívaly přirozenou nabídku prostředí mateřské školy ke skupinovým i osobním aktivitám. Převážně samostatně se o hře rozhodovaly, v případě potřeby se dokázaly domluvit. Komunikace mezi nimi byla bezprostřední a odpovídala jejich věku a schopnostem. Malá důslednost učitelek se projevila při úklidu hraček po ukončení hry. Řízené činnosti byly realizovány frontální a individuální formou. Uplatněný pedagogický styl při didakticky cíleném působení nedostatečně podněcoval zájem dětí o učení. To se odrazilo v nepoměru spontánních a řízených činností u dětí, které se věnovaly vlastním aktivitám, ne vždy smysluplným. Chybějící diferenciací úkolů s ohledem na vzdělávací potřeby jednotlivců byla příčinou ztráty pozornosti některých dětí.

Ze zhlédnutého procesu vzdělávání i ze záznamů v třídní dokumentaci vyplývá minimální využití prožitkového a kooperativního učení, experimentování. Naopak zřejmé je cílené utváření základů čtenářské a matematické gramotnosti. Děti projevily zájem o knihy, dokázaly samostatně vyprávět podle skutečnosti i ilustrací. Zejména starší dokázaly rozkládat slova na slabiky, poznaly některá písmena, při opakování rytmu využily sluchovou paměť. Děti chápaly číselnou řadu v rozsahu první desítky, orientovaly se v elementárním počtu do šesti, dokázaly sestavit celek z dílů. Málo byly stimulovány k samostatnému řešení problémů s užitím logických postupů. Při výtvarných činnostech vyjadřovaly svoji představivost, i když její plné rozvinutí bylo sníženo omezenou nabídkou barev. Děti prokázaly znalosti z environmentální oblasti, získávané zprostředkovaně i přímým pozorováním v přírodě. O pravidelném zařazování pohybových aktivit svědčí osvojení si základních motorických dovedností a prostorové orientace. Výchova ke zdraví je podporována mj. návštěvami sauny v obci. Příležitosti k sebeobsluze se odrazily ve zvládnutí jednoduchých pracovních úkonů a v zacházení s předměty denní potřeby, i když organizace stravování k tomu poskytovala, zejména při svačině, velmi malé možnosti.

Učitelky sledují vývoj dětí, vedou si o nich záznamy. Poznatky využívají k posouzení školní zralosti, minimálně však k vytvoření individualizované vzdělávací nabídky. Možné potíže spojené s přechodem do 1. třídy základní školy jsou včas s rodiči a odborníky řešeny. Pro dítě s odkladem školní docházky je zpracován individuální vzdělávací plán, méně zřetelné je jeho naplňování. K posílení správné výslovnosti dětí příznivě napomáhá zvýšená péče vedoucí učitelky, která absolvovala kurz logopedické prevence. V případě nutnosti doporučuje rodičům návštěvu odborného pracoviště.

V základní škole organizace vzdělávání umožňovala realizaci ŠVP ZV. Učební plán byl naplňován. Disponibilní dotace přibližně ze 79 % přispěla k navýšení vyučovacích hodin českého jazyka a matematiky.

Při výuce byl zpravidla využíván frontální způsob práce jednoho oddělení souběžně se samostatnou, převážně písemnou prací dalšího, resp. dalších ročníků. Vzdělávací proces se vyznačoval množstvím zařazených činností, jejichž střídání podporovalo zájem žáků a jejich aktivitu. Procvičování a upevňování učiva věnovaly vyučující dostatek času. V případě potřeby poskytovaly žákům pomoc, většinou nechyběla zpětná vazba. Vyučování bylo podpořeno zejména učebnicemi, pracovními sešity a učebními pomůckami včetně interaktivní tabule a počítačů s připojením k internetu. Vesměs používané průběžné slovní hodnocení povzbuzovalo žáky k dalším výkonům. Méně byli vedeni k sebereflexi.

Součástí vzdělávacího procesu bylo vedle osvojování učiva i formování postojů žáků. Výuku průběžně doplňují aktivity, které přispívají k rozvoji osobností žáků, posilují utváření sociální gramotnosti (vystoupení pro veřejnost, návštěvy kulturních akcí apod.).

Účast v charitativních sbírkách podněcuje u žáků smysl pro sociální soudržnost. Pozornost je věnovaná i podpoře čtenářské a informační gramotnosti. Žáci prokazovali schopnost samostatně pracovat s textem, porozumět jeho obsahu a při interpretaci uplatnit širší své slovní zásoby. Zejména starší žáci bez problémů vyhledávali informace na internetu, třídili je a zpracovávali. Výukou vhodně prolínaly prvky environmentální výchovy, což se posléze odráží v úspěšnosti žáků v přírodovědných soutěžích. Obdobně se jim daří ve výtvarných kláních.

Úroveň znalostí a dovedností žáků učitelky zjišťují vlastními evaluačními nástroji (pozorování, písemné práce, ústní zkoušení), ověřují je i prostřednictvím komerčních testů. Z analýzy celkového prospěchu žáků vyplývá dlouhodobý nulový podíl neprospívajících. Podpora žáků s riziky školního neúspěchu spočívá v individuální pomoci například formou doučování. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou v základní škole evidováni, ač jsou ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními identifikováni. Přes jejich doporučení nebyl pro jednoho žáka vypracován individuální vzdělávací plán, nebyly tak plně vytvořeny podmínky pro vzdělávání dle jeho možností (porušení § 16 odst. 6 školského zákona). S výsledky činnosti svých dětí v rámci výuky jsou zákonní zástupci seznamováni průběžně prostřednictvím žákovských knížek, dále při individuálních návštěvách školy a třídních schůzkách.

Škola podporuje zdravý životní styl, v průběhu školního roku jsou organizovány různé pohybové aktivity - plavání, bruslení, sánkování, výlety atd. Děti a žáci jsou vedeni k uvědomování si potřeby ochrany vlastního zdraví a bezpečnosti. Prevence sociálně patologických jevů vychází z reálných podmínek školy, je přizpůsobena nejmladší věkové skupině žáků.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Realizovaný ŠVP PV v současné době neodpovídá plně požadavkům Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (porušení § 5 odst. 1 školského zákona). Vzdělávací obsah nepředstavuje ucelené integrované bloky (chybí propojení oblastí vzdělávání ve smyslu provázanosti dílčích cílů, vzdělávací nabídky a očekávaných výstupů). Evaluační systém není dosud nastaven tak, aby vedl k systematickému vyhodnocování práce mateřské školy a poskytoval informace pro její další rozvoj.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV), v jeho zpracování však byly zjištěny nedostatky, a to v nastavení vzdělávacího obsahu. Například v matematice pro 2. a 3. ročník jsou uvedeny očekávané výstupy a učivo (rýsování úseček a přímek), které dle RVP ZV spadají do vyšších ročníků 1. stupně (porušení § 5 odst. 1 školského zákona). Dle zápisů v třídních knihách je toto učivo skutečně probíráno a následně hodnoceno, čímž dochází k přetěžování žáků.

Školní vzdělávací program školní družiny je třeba upravit, není v obsahové shodě s příslušným ustanovením školského zákona (porušení § 5 odst. 2 školského zákona). Některé části zcela chybí (např. podmínky přijímání k docházce a jejího ukončování, podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví), jiné jsou příliš stručné, nevypovídající (např. materiální podmínky).

Ředitelka školy splňuje zákonné předpoklady pro výkon funkce, ve které působí sedmnáctým rokem. Delegování pravomocí a úkolů na ostatní pedagogické pracovnice je

vzhledem k malé velikosti školy ztížené, přesto funkční. Vedoucí učitelka v mateřské škole zodpovídá za realizaci předškolního vzdělávání včetně vedení dokumentace. K vzájemnému přenosu informací dochází především při každodenním osobním kontaktu. Jednání pedagogické rady probíhají odděleně, ale i v mateřské škole za přítomnosti ředitelky školy, což je žádoucí posun od minulé inspekční činnosti. Zlepšila se i samotná spolupráce, základní i mateřská škola postupně začínají propojovat svoje aktivity. Ve vnitřních dokumentech školy byly zjištěny dílčí nedostatky, vnitřní řád školní družiny je třeba doplnit, aby jeho znění bylo v souladu s požadavky právního předpisu (porušení § 30 odst. 1 školského zákona).

Přes nižší míru kvalifikovanosti umožňuje personální obsazení školy plnit cíle školních vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání. Rozvržení přímé pedagogické činnosti v mateřské škole není optimálně nastavené s ohledem na její efektivní využití v procesu vzdělávání. Ředitelka školy podporuje profesní rozvoj všech zaměstnankyň, umožňuje jim absolvovat kvalifikační studium nebo se účastnit akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Jejich zaměření vychází hlavně z možností a potřeb školy.

Prostorové podmínky jsou pro předškolní i základní vzdělávání dostatečné. V mateřské škole vykazuje vybavení interiéru znaky četné opotřebovanosti, stolky a židle neodpovídají antropometrickým požadavkům jednotlivých dětí. Hračky, učební potřeby i pomůcky jsou dětem dostupné, rezervy se vyskytly ve vybavenosti zejména výtvarným materiálem. Nedostatkem také je omezený přístup učitelek mateřské školy k výpočetní technice. Možnost práce na počítači či využití internetu mají pouze v základní škole. Ta disponuje dvěma prostornými, esteticky upravenými třídami, které jsou účelně zařízeny. V jedné učebně mohou žáci vedle počítačů využívat také interaktivní tabuli. Pro činnost školní družiny slouží samostatná místnost, která je též využívána při rozdělené výuce (např. anglického jazyka). Pro relaxační aktivity je velmi příjemným prostorem vhodně upravený školní dvůr.

Škola průběžně rozvíjí partnerské vztahy se zřizovatelem. Jím poskytované finanční prostředky přispívají k realizaci předškolního a základního vzdělávání. Děti a žáci se podílejí svými vystoupeními na kulturním životě obce. Na standardní úrovni je spolupráce s rodiči, kteří se zapojují i do spoluorganizování různých akcí. Školská rada plní povinnosti vyplývající z ustanovení právního předpisu. Na obohacování vzdělávací nabídky participují i místní organizace a spolky.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímání dětí k předškolnímu a základnímu vzdělávání ředitelka školy dodržuje právní předpisy. Školní preventivní strategie umožňuje předcházet sociálně patologickým jevům. Klima školy je příznivé, vrstevnické vztahy přátelské.

Personální obsazení v mateřské i základní škole má z pohledu odborné kvalifikovanosti rezervy, které však neovlivnily v negativním smyslu vzdělávací proces. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je ředitelkou školy podporováno. V této oblasti došlo od minulé inspekční činnosti k pozitivnímu posunu, učitelky mateřské školy se pravidelně účastní vzdělávacích akcí. Zlepšila se i vzájemná spolupráce, propojenost mateřské a základní školy.

Pro vzdělávání má škola dostatečné prostorové předpoklady. Z pohledu materiálních podmínek se rezervy vyskytly v mateřské škole, a to ve vybavenosti výtvarným materiálem a počítačovou technikou. Zabezpečení prostředky IT v základní škole je dostačující a je přiměřeně využíváno.

Školní vzdělávací programy pro předškolní a základní vzdělávání nejsou zcela v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy. Školní vzdělávací program školní družiny neobsahuje některé části stanovené právním předpisem.

Obsah předškolního vzdělávání a doplňující aktivity účinně podporují rozvoj osobností dětí, vytváření žádoucích znalostí a dovedností potřebných k úspěšnému zahájení povinné školní docházky. Přesto realizovaný vzdělávací proces dosud méně směřuje k vyváženému dosahování klíčových kompetencí a respektování potřeb všech dětí.

Vzdělávací nabídku základní školy vhodně doplňuje množství mimoškolních aktivit, které posilují utváření klíčových kompetencí a funkčních gramotností. Na rozvoj osobností žáků má výrazný vliv účast školy v charitativních akcích. Při vyučování jsou zohledňovány vzdělávací potřeby jednotlivců v menší míře, pro jednoho žáka nebyl vypracován individuální vzdělávací program.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků

- **v oblasti zohledňování vzdělávacích potřeb žáků** (§ 16 odst. 6 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)
- **v oblasti zpracování školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání** (§ 5 odst. 1 a 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)
- **v oblasti zpracování vnitřního řádu školní družiny** (§ 30 odst. 1 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)

Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina, čj. 451/2009, ze dne 15. října 2009
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 27 331/02-21, ze dne 15. listopadu 2002
3. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 37 578/2005-21, ze dne 25. ledna 2006
4. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 3 258/2007-21, ze dne 22. února 2007
5. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ 29746/2008OŠMS, ze dne 8. září 2008
6. Jmenování do funkce ředitele Základní školy v Lipolticích, čj. 851/95, ze dne 24. května 1995

7. Jmenování do funkce ředitelky Základní školy Lipoltice, čj. 656/2002, ze dne 25. listopadu 2002
8. Udělení výjimky z počtu žáků v příspěvkové organizaci Základní škola a mateřská škola Lipoltice – mateřská škola pro školní rok 2011/2012
9. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Poznáváme svět“ platný od 1. září 2011
10. Třídní vzdělávací program pro školní rok 2011/2012 (MŠ)
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta za poznáním“ platný od 1. září 2007
12. Školní vzdělávací program pro školní družinu aktualizovaný k 1. září 2010
13. Školní matrika mateřské školy - školní rok 2011/2012
14. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy - školní rok 2011/2012
15. Třídní výkazy a katalogové listy - školní rok 2011/2012 (ZŠ)
16. Třídní knihy - školní roky 2010/2011 a 2011/2012
17. Rozvrhy hodin tříd - školní rok 2011/2012 (ZŠ)
18. Školní řád ze dne 29. srpna 2011 (MŠ)
19. Školní řád ze dne 31. srpna 2011 (ZŠ)
20. Klasifikační řád ze dne 31. srpna 2011 (ZŠ)
21. Vnitřní školní řád školní družiny ZŠ Lipoltice ze dne 1. září 2011
22. Výroční zpráva o činnosti ZŠ a MŠ Lipoltice, okres Pardubice za školní rok 2010/2011
23. Roční plán ze dne 29. srpna 2011 (MŠ)
24. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 31. srpna 2011
25. Rozpis přímé pedagogické činnosti pro školní rok 2011/2012 (MŠ)
26. Rozhodnutí ředitelky školy o přijetí k předškolnímu a základnímu vzdělávání – školní rok 2011/2012
27. Záznamy z pedagogických rad - školní roky 2010/2011, 2011/2012
28. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2011/2012

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v sídle Pardubického inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 23. dubna 2012

(razítko)

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Lipolticích dne 30. dubna 2012

(razítko)

Mgr. Vladimíra Nalezinková, ředitelka školy

Mgr. Vladimíra Nalezinková v. r.

Připomínky ředitelky školy

-

Připomínky nebyly podány.